

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

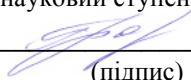
«Допущена до захисту»
В.о. завідувача кафедри фінансів і бухгалтерського обліку
 Наталія ДАНИК
«17» червня 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: «Оцінка фінансової стійкості та ліквідності підприємства (на матеріалах АТ «Укрзалізниця»)»

Виконав студент 4441 групи
 Сенатор В.В.
(підпис) (П.І.Б.)

Керівник роботи
Доктор економічних наук, професор
(посада, науковий ступень, вчене звання)
 Рогов Г.К.
(підпис) (П.І.Б.)

Миколаїв - 2026 р

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота розкриває фінансову стійкість і ліквідність як базові індикатори фінансової спроможності підприємства. У дослідженні уточнено економічний зміст цих категорій, окреслено їх роль у підтриманні платоспроможності, фінансової рівноваги та стабільного виконання поточних зобов'язань. Ліквідність розглянуто як здатність підприємства швидко мобілізувати ресурси для розрахунків, а фінансову стійкість – як характеристику збалансованості капіталу, активів і джерел фінансування.

Аналітична частина роботи охоплює оцінювання фінансового стану АТ «Укрзалізниця» за 2021-2025 роки. Досліджено зміну майнового потенціалу підприємства, співвідношення власного й залученого капіталу, динаміку фінансових результатів, рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Проведений аналіз засвідчив наявність суттєвого боргового тиску, нестачу власного оборотного ресурсу, обмежену платіжну гнучкість і збитковий характер діяльності підприємства.

За результатами дослідження сформовано прикладні пропозиції щодо фінансового оздоровлення АТ «Укрзалізниця». Запропоновані заходи передбачають збалансування структури капіталу, посилення контролю за рухом грошових коштів, зниження обсягу кредиторської заборгованості, раціональніше використання фінансових ресурсів і підвищення загальної фінансової стійкості підприємства.

ANNOTATION

This qualification paper focuses on the financial soundness and liquidity of an enterprise as essential indicators of its ability to operate steadily, maintain payment discipline and preserve financial balance. The study explains the economic nature of these categories and shows their connection with solvency, current liabilities and the enterprise's capacity to cover short-term obligations on time. The paper also arranges the legal, regulatory and information base used in financial diagnostics and outlines the main analytical techniques applied to liquidity, solvency and financial stability assessment.

The empirical part of the research examines the financial position of JSC "Ukrzaliznytsia" during 2021-2025. The analysis includes asset movements, sources of financing, capital composition, financial performance, liquidity ratios, solvency parameters and stability indicators. The results highlight the company's key financial weaknesses: significant debt pressure, a shortage of its own working capital, limited liquidity reserves, and negative profitability trends.

Based on the assessment, the paper outlines practical steps to improve the financial condition of JSC "Ukrzaliznytsia". The proposed measures aim to strengthen liquidity and solvency, restore financial balance, improve the ratio of own to borrowed capital, strengthen cash flow control, reduce accounts payable, and increase the efficiency of financial resource management.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність та взаємозв'язок понять «фінансова стійкість» та «ліквідність» підприємства	8
1.2. Нормативно-законодавча та інформаційна база оцінки фінансової стійкості і ліквідності	14
1.3. Методи та інструментарій оцінки фінансової стійкості і ліквідності підприємства	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	26
2.1. Організаційно-економічна характеристика АТ «Укрзалізниця»	26
2.2. Оцінка майнового стану, структури капіталу та фінансових результатів АТ «Укрзалізниця»	33
2.3. Аналіз показників фінансової стійкості та ліквідності АТ «Укрзалізниця»	43
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	54
3.1. Проблеми забезпечення фінансової стійкості та ліквідності АТ «Укрзалізниця»	
3.2. Заходи щодо покращення ліквідності та платоспроможності АТ «Укрзалізниця»	54
3.3. Обґрунтування напрямів зміцнення фінансової стійкості АТ «Укрзалізниця»	64
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	78

ВИСНОВКИ

1. Розкрито економічний зміст і взаємозалежність фінансової стійкості та ліквідності підприємства. Фінансова стійкість характеризує ресурсно-капітальну рівновагу підприємства, його фінансову самостійність, довгострокову платоспроможність і здатність підтримувати стабільний режим діяльності. Ліквідність показує, наскільки підприємство забезпечене оборотними ресурсами для погашення поточних боргів у встановлені строки. Її рівень безпосередньо впливає на фінансову стійкість, адже наявність швидкоореалізованих активів підтримує платоспроможність, знижує ризик касових розривів і забезпечує стабільність розрахунків з кредиторами.

2. У роботі узагальнено правові та інформаційні джерела, необхідні для оцінювання ліквідності й фінансової стійкості підприємства. Основу аналітичної бази становлять форми фінансової звітності, оскільки саме вони відображають активи, зобов'язання, капітал, доходи, витрати, фінансові результати та рух грошових коштів. Для проведення аналізу використано окрему річну фінансову звітність АТ «Укрзалізниця» за 2021-2025 роки, аудиторські висновки, нормативні акти України та наукові джерела з проблематики фінансової діагностики підприємств.

3. Визначено методичний інструментарій оцінювання фінансової стійкості та ліквідності підприємства. У роботі використано горизонтальний і вертикальний аналіз, коефіцієнтний підхід, аналіз абсолютних показників фінансової стійкості, групування активів за рівнем ліквідності, групування пасивів за строками погашення, а також методи порівняння, узагальнення й графічного подання результатів. Застосування цих методів забезпечило комплексну фінансову діагностику АТ «Укрзалізниця» та дало змогу встановити ключові тенденції зміни його ліквідності й фінансової стійкості.

4. Описано організаційно-економічну характеристику АТ «Укрзалізниця». Встановлено, що підприємство є стратегічно важливим суб'єктом транспортної галузі України, діяльність якого характеризується

високою капіталомісткістю, значною часткою необоротних активів та залежністю від стану транспортної інфраструктури, тарифної політики й державного регулювання. У 2021–2025 роках чистий дохід підприємства зріс з 85456,1млн грн до 88979,8млн грн, однак одночасно спостерігалось скорочення чисельності працівників з 232837 осіб до 169952 осіб та зростання боргового навантаження.

5. Здійснено оцінку майнового стану, структури капіталу та фінансових результатів АТ «Укрзалізниця». У структурі активів переважали необоротні активи, частка яких у 2025 році становила 90,58%. Власний капітал підприємства скоротився з 199367,3млн грн до 180775,9млн грн, тоді як позиковий капітал зріс з 60006,0млн грн до 118116,7млн грн. Доведено, що погіршення фінансових результатів було пов'язане з перевищенням собівартості реалізації над чистим доходом. У 2025 році підприємство отримало чистий збиток у сумі 7663,4млн грн та валовий збиток у сумі 11470,6млн грн.

6. Проаналізовано ліквідність і фінансову стійкість АТ «Укрзалізниця». Результати розрахунків засвідчили нестабільну фінансову позицію підприємства у 2021-2025 роках. Власний оборотний капітал упродовж усього періоду мав від'ємне значення, а у 2025 році становив - 89973,1 млн грн. Коефіцієнт поточної ліквідності у 2025 році дорівнював 0,53 за нормативного орієнтира 1,5-2,5, коефіцієнт швидкої ліквідності становив 0,26 за рекомендованого рівня 0,7-1,0. Баланс підприємства характеризувався порушеною абсолютною ліквідністю, що вказує на дефіцит швидкообілізованих активів для покриття термінових зобов'язань. Також зафіксовано посилення фінансового ризику через нарощення частки позикового капіталу та збільшення поточних зобов'язань у структурі пасивів.

7. Ідентифіковано основні фінансові дисбаланси, що послаблюють ліквідність і фінансову стійкість АТ «Укрзалізниця». До найбільш вагомих дестабілізуючих чинників належать надмірна концентрація майна в необоротних активах, від'ємна величина власного оборотного капіталу,

переважання поточних зобов'язань над оборотними активами, стрімке нарощення кредиторської заборгованості, погіршення капітальної структури та збитковий фінансовий результат. У 2025 році кредиторська заборгованість у 15,28 раза перевищувала дебіторську, що формувало високий рівень платіжного напруження та загрозу втрати поточної платоспроможності підприємства.

8. Розроблено заходи щодо покращення ліквідності та платоспроможності АТ «Укрзалізниця». Рекомендується здійснити реструктуризацію частини поточних зобов'язань, оптимізувати структуру оборотних активів, скоротити надлишкові запаси, прискорити погашення дебіторської заборгованості, посилити контроль за кредиторською заборгованістю та впровадити систему оперативного фінансового планування. Доведено, що реалізація таких заходів сприятиме зниженню дефіциту оборотного капіталу, покращенню ліквідності та зменшенню ризику поточної неплатоспроможності підприємства.

9. Сформовано напрями фінансової стабілізації АТ «Укрзалізниця». Найвагоміший вплив на зміцнення фінансової стійкості підприємства можуть мати зниження собівартісного навантаження перевезень, розширення доходної бази основної діяльності, скорочення поточних боргових зобов'язань і структурне впорядкування активів. Розрахунки показали, що зменшення собівартості на 5% дозволить скоротити витрати приблизно на 5022,5млн грн, а збільшення чистого доходу на 5% забезпечить додатково близько 4449,0млн грн доходу. Реалізація запропонованих напрямів створить передумови для підвищення фінансової автономії, покращення ліквідності та стабілізації фінансового стану АТ «Укрзалізниця» у довгостроковому періоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Акціонерне товариство «Українська залізниця» : досьє юридичної особи за кодом ЄДРПОУ 40075815. *YouControl*. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/40075815/ (дата звернення: 10.05.2026).
2. Акціонерне товариство «Українська залізниця» : досьє юридичної особи. *Clarity Project*. URL: <https://clarity-project.info/edr/40075815> (дата звернення: 10.05.2026).
3. АТ «Укрзалізниця» : інформація про компанію за кодом ЄДРПОУ 40075815. *Опендатабот*. URL: <https://opendatabot.ua/c/40075815> (дата звернення: 10.05.2026).
4. Бабяк Н. Д., Рокицька І. В. Аналіз платоспроможності машинобудівних підприємств: методичний аспект. *Бізнес Інформ*, 2023, №3, с. 225-237
5. Бегун С. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2023. № 4 (32). С. 36-42. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-36-42>.
6. Вівчар О. Й., Кост Т. Ю. Сучасні методи оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Young Scientist*. 2023. № 4 (116). С. 115-120. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-23>
7. Гайбура Ю. А. Комплексне оцінювання фінансового стану м'ясопереробного підприємства. *Агросвіт*. 2026. № 5. С. 190-198. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2026.5.190>
8. Гриліцька А., Харченко А. Вплив грошових потоків на ліквідність та платоспроможність підприємства. *Економіка та суспільство*. 2025. № 72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-133>.
9. Для інвесторів. Укрзалізниця: офіційний вебсайт. URL: https://www.uz.gov.ua/about/f_investors/ (дата звернення: 10.05.2026).

10. Дмитровська В. С., Костенко Ю. О., Васильєва Н. Б. Управління ліквідністю підприємства: сучасні підходи та стратегії. *Академічні візії*. 2025. № 40. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1748> (дата звернення 30.04.2026)
11. Довгенко Я. О., Яременко Л. І. Дослідження операцій в антикризовому управлінні фінансово-економічною безпекою підприємств роздрібної торгівлі: гібридне моделювання стійкості та ліквідності. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 2(24). С. 839-858.
12. Іванов М. Фінансова стійкість підприємства: сутність поняття та методика оцінки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2025. № 3 (79). С. 166-173. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-79-166-173>.
13. Кисельов І. Система показників платоспроможності та ліквідності, їх взаємозв'язок з фінансовою стійкістю. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-41>.
14. Кодекс України з процедур банкрутства. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 30.04.2026).
15. Козлова О. С. Методика оцінки фінансової стійкості підприємства. *Young Scientist*. 2017. № 10 (50). С. 914-919.
16. Ліснічук О. А., Нестерчук Т. А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Економіка і суспільство*. 2018. № 18. С. 453-454.
17. Магопець О. А., Шалімова Н. С., Черновол О. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. 2-ге вид., випр. та доп. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 230 с.
18. Методичні вказівки з дисципліни и «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / укладач: Ткаченко І.П. Кам'янське, ДДТУ, 2019 р. 102 с.
19. Мірошнікова Т. І. Особливості аналізу фінансової стійкості підприємства на підставі системи блок-показників за умов невизначеності та

динамічності економічного середовища. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 439-446.

20. Найдовська А. О., Дубіков Р. Є. Оцінювання фінансової стійкості підприємства. *Економічний простір*. 2026. № 211. С. 290-296. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.211.290-296>

21. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17> (дата звернення: 30.04.2026).

22. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в підприємницькій сфері: Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (дата звернення: 30.04.2026).

23. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості у період воєнного стану в Україні (серпень–вересень 2024 р.). НІСД. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-u-period-voyennoho-9> (дата звернення: 10.05.2026).

24. Організаційна структура АТ «Укрзалізниця». Укрзалізниця : офіційний вебсайт. URL: <https://www.uz.gov.ua/about/investors/stakeholder/other/627396/> (дата звернення: 10.05.2026).

25. Оцінка фінансового стану підприємств. Міністерство фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%9E%D1%86%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D1%81%D1%82%D0%B231_03_2025.pdf (дата звернення: 30.04.2026)

26. Переклад міжнародних стандартів фінансової звітності 2025 року. Міністерство фінансів України. URL:

https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2025 (дата звернення: 30.04.2026).

27. Податковий кодекс України. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 30.04.2026).

28. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України. Законодавство України : офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 30.04.2026).

29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України. Законодавство України: офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 30.04.2026).

30. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. Законодавство України: офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.04.2026).

31. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025–2027 роках : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1550. База даних «Законодавство України». *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1550-2024-%D0%BF> (дата звернення: 10.05.2026).

32. Руцишин М. О. Фінансові ресурси у забезпеченні інноваційного розвитку вітчизняних підприємств : дис. ... д-ра філософії : 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2024. 270 с.

33. Сак Т. В., Шепелюк Н. П. Діагностика фінансової стійкості підприємства: методологія та практика застосування. *Economic Journal*

Odessa Polytechnic University. 2023. № 4 (26). С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.15276/EJ.04.2023.5>

34. Ткаченко Є. Ю., Зінченко В. В. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 86. С. 153-160.
35. Томілін О. О., Тютюнник Ю. М., Бражник Л. В., Дроботя Я. А. Фінансово-економічний словник-довідник / за наук. ред. проф. О. О. Томіліна / Полтава: ПДАУ. 2023. 108 с.
36. Томчук О. Аналіз платіжної спроможності підприємства та відображення її в обліку: сутність, класифікація, оцінка. *Економіка та суспільство*. 2023. № 51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-16>.
37. Укрзалізниця : офіційний вебсайт. URL: <https://www.uz.gov.ua/> (дата звернення: 10.05.2026).
38. Федоришина Л., Артемчук Д. Фінансовий стан підприємства: сутність та значення в системі управління. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2026. № 1. С. 190-197. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-23>.
39. Фінансова звітність АТ «Укрзалізниця» за 2021-2025 роки зі звітом аудитора. АТ «Укрзалізниця»: офіційний сайт. URL: <https://www.uz.gov.ua/about/investors/stakeholder/other/623373/> (дата звернення: 10.05.2026).
40. Чайка Т. Ю., Александрова В. О., Бабіч В. В. Платоспроможність, ліквідність і фінансова стійкість: теоретичні і методичні аспекти аналізу. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ» (економічні науки)*. 2018. № 37 (1313). С. 82-89.
41. Чепка В. В., Матяш О. К. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. *Економіка і суспільство*. 2017. № 12. С. 649-656.
42. Чубін Д. Д., Коваленко О. Я. Фінансова стійкість підприємства: етапи категоризації поняття у вітчизняній науці. *Actual Problems of Economics*. 2024. № 4 (274). С. 38-46.

43. Чугунов І., Радіонов Ю., Любчак І. **Фінансова стійкість України в умовах воєнного стану.** *Scientia fructuosa*. 2025. Т. 162, № 4. С. 4-19. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(162\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(162)01).
44. Шулик Ю., Матеуш М. Фінансова стратегія аграрного підприємства в умовах інтенсивного оновлення необоротних активів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Економіка»*. 2026. № 40(68). С. 130-137. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2026-40\(68\)-130-137](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2026-40(68)-130-137)
45. Шуміло О. С., Курочка А. С. Ліквідність і платоспроможність підприємства та методи їх аналізу. *Бізнес Інформ*, 2023, №4, с. 105-111
46. Юдіна С. В., Галаганов В. О., Стребіж М. О. Методичний підхід до управління фінансовою стійкістю підприємства. *Економічний простір*. 2023. № 187. С. 178-184. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/187-29>.
47. Gorczyńska M., Błach J., Wieczorek-Kosmala M., Doś A. Corporate financial stability and change of capital availability as a result of a loss event. *Journal of Economics and Management*. 2016. Vol. 24(2). DOI:[10.22367/jem.2016.24.07](https://doi.org/10.22367/jem.2016.24.07)
48. Khan S. U. Financing constraints and firm-level responses to the COVID-19 pandemic: International evidence. *Research in International Business and Finance*. 2022. Vol. 59. Article 101545. DOI: [10.1016/j.ribaf.2021.101545](https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2021.101545)
49. Ratajczak P., Szutowski D., Nowicki J. Exploring the Dynamics of Profitability–Liquidity Relations in Crisis, Pre-Crisis and Post-Crisis. *International Journal of Financial Studies*. 2024. Vol. 12(1). Article 16. DOI:[10.3390/ijfs12010016](https://doi.org/10.3390/ijfs12010016)
50. Seretidou D., Billios D., Stavropoulos A. Integrative Analysis of Traditional and Cash Flow Financial Ratios: Insights from a Systematic Comparative Review. *Risks*. 2025. Vol. 13(4). Article 62. DOI:[10.3390/risks13040062](https://doi.org/10.3390/risks13040062)

Ключові слова: фінансова стійкість, фінансовий стан, фінансовий аналіз, грошові потоки, ліквідність, активи, капітал, АТ «Укрзалізниця».

Keywords: financial stability, liquidity, solvency, financial condition, financial analysis, cash flows, assets, capital, JSC “Ukrzaliznytsia”.